

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 331/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. B., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. U., Advokátska kancelária, V., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Mestského zastupiteľstva mesta S. pri voľbe hlavného kontrolóra a uznesením Mestského zastupiteľstva mesta S. č. 172/2009 zo 17. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. B. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2010 doručená sťažnosť Ing. A. B., S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na rovnaké podmienky prístupu k voleným a iným verejným funkciám zaručeného čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom Mestského zastupiteľstva mesta S. (ďalej len

„mestské zastupiteľstvo“) pri voľbe kandidáta na funkciu hlavného kontrolóra a uznesením mestského zastupiteľstva č. 172/2009 zo 17. decembra 2009.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ *„spolu s ďalšími tromi uchádzačmi sa prihlásil do výberového konania na miesto hlavného kontrolóra mesta S. Po splnení požadovaných podmienok tohto výberového konania prihlásenými uchádzačmi sa pristúpilo k voľbe hlavného kontrolóra mesta tajným hlasovaním poslancov. Jedným z uchádzačov o volenú funkciu bol aj poslanec mestského zastupiteľstva Ing. M. M...“*.

Podľa zápisnice zo zasadnutia mestského zastupiteľstva v prvom kole voľby získal z 11 platných hlasov sťažovateľ 5 platných hlasov, Ing. M. 4 platné hlasy, Ing. B. 1 platný hlas a uchádzač pán L. 1 platný hlas.

Vzhľadom na to, že žiaden z uchádzačov nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých poslancov, konalo sa druhé kolo voľby. V ňom z 11 hlasov získal sťažovateľ 5 platných hlasov a Ing. M. 5 platných hlasov. Jeden hlasovací lístok bol posúdený ako neplatný.

Keďže ani v druhom kole voľby nezískal žiaden z uchádzačov väčšinu hlasov prítomných poslancov, pristúpilo sa k žrebovaniu, na základe ktorého sa hlavným kontrolórom mesta S. stal Ing. M.

Sťažovateľ s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zakotvujúcu zásadu rovnosti strán, ktorá *„spočíva aj v tom, že nikto nesmie mať podstatnú výhodu voči protistrane, respektíve voči inému uchádzačovi“*, tvrdí, že *„Ing. M. M... hlasoval sám o sebe, čím z hľadiska právneho došlo k porušeniu článku 30 ods. 4 Ústavy... Tým, že Ing. M. M. rozhodoval o personálnej otázke, ktorej bol priamym účastníkom, neboli mestským zastupiteľstvom vytvorené rovnaké podmienky prístupu k funkcii hlavného kontrolóra mesta. Mestské zastupiteľstvo nedodržalo rovnaké podmienky pre všetkých uchádzačov na funkciu hlavného kontrolóra preto postupovalo v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.“*

Sťažovateľ preto navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Postupom a uznesením mestského zastupiteľstva č. 172/2009 zo 17.12.2009 pri voľbe hlavného kontrolóra mesta S. boli porušené základné práva sťažovateľa zakotvené v článku 30 ods. 4 vo vzťahu k článku 12 Ústavy Slovenskej republiky tým, že sťažovateľ nemal rovnaké podmienky prístupu uchádzačov na funkciu hlavného kontrolóra mesta.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie mestského zastupiteľstva č. 172/2009 zo dňa 17.12.2009 v časti C, týkajúcej sa voľby hlavného kontrolóra mesta S.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi z titulu primeraného finančného zadosťučinenia 6.650,- EUR, ktoré je mesto S. sťažovateľovi povinné vyplatiť do 2 mesiacov po právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu, ako budú vyčíslené pri skončení veci.“

Predložená sťažnosť bola pôvodne pridelená ako sudcovi spravodajcovi JUDr. Ladislavovi Oroszovi (člen IV. senátu ústavného súdu), ktorý však 19. februára 2010 predsedníčke ústavného súdu podľa § 27 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil skutočnosti, ktoré by mohli objektívne vyvolať pochybnosti o jeho nepredpojatosti pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa.

Predsedníčka ústavného súdu vychádzajúc z ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde predložila uvedené oznámenie podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2009 I. senátu ústavného súdu na rozhodnutie.

Na neverejnom zasadnutí 31. marca 2010 I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 117/2010-5 rozhodol, že sudca ústavného súdu JUDr. Ladislav Orosz je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní o sťažnosti sťažovateľa.

Následne bola sťažnosť pridelená ako sudcovi spravodajcovi III. senátu ústavného súdu JUDr. Rudolfovi Tkáčikovi.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ako prvú procesnú podmienku ústavný súd zásadne skúma danosť jeho právomoci na prerokovanie sťažnosti, pretože splnenie tejto procesnej podmienky je základom pre ďalší postup ústavného súdu pri preskúmaní iných procesných podmienok uvedených

v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ale aj pri prípadnom meritórnom rozhodovaní o sťažnosti.

Ústava podľa už citovaného čl. 127 ods. 1 podmieňuje právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistením, že ochranu tam uvedeným právam a slobodám neposkytuje iný súd. V opačnom prípade ústavný súd nemá dostatok právomoci na poskytnutie takejto ochrany a predbežne prerokúvanú sťažnosť musí odmietnuť (ide o tzv. princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu). Pritom treba zdôrazniť, že ochrana základným právam a slobodám sťažovateľa nemusí byť iným súdom poskytovaná výlučne na základe podaného opravného prostriedku tak, ako to naznačil sťažovateľ v časti II. odôvodnenia svojej sťažnosti, v ktorej argumentoval v prospech právomoci ústavného súdu na rozhodovanie o jeho sťažnosti. Môže ísť o ochranu poskytovanú aj na základe iných prostriedkov nápravy porušených základných práv a slobôd (napr. žaloba a pod.).

Podstata sťažovateľových námietok proti označenému postupu i uzneseniu mestského zastupiteľstva tkvie v tvrdení, že mestské zastupiteľstvo uplatňovalo svoju kompetenciu priznanú § 11 ods. 4 písm. j) a realizačne konkretizovanú v § 18a ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov na diskriminačnom základe, pretože kým Ing. M. ako poslanec mestského zastupiteľstva mal možnosť hlasovať sám o sebe ako o uchádzačovi na funkciu hlavného kontrolóra, sťažovateľ, keďže poslancom mestského zastupiteľstva nebol, takúto možnosť nemal. Základné právo sťažovateľa na prístup k funkcii hlavného kontrolóra tak nebolo realizované bez ohľadu na jeho iné postavenie (postavenie uchádzača, ktorý nie je poslancom mestského zastupiteľstva), a sťažovateľ tým bol v porovnaní s Ing. M. znevýhodnený.

Úlohou ústavného súdu pri skúmaní splnenia podmienky jeho právomoci na prerokovanie predmetnej sťažnosti tak bolo zistiť, či v právnom poriadku Slovenskej republiky existuje právna norma, ktorá sťažovateľovi priznáva právo domáhať sa ochrany ním označených práv na inom súde. Ústavný súd dospel k záveru, že takúto právnu normu právny poriadok Slovenskej republiky obsahuje.

Podľa § 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“) tento zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

Podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Podľa § 2a ods. 1 antidiskriminačného zákona diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

Podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

Podľa § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodrжал zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie.

Ustanovenia § 9a až § 11 antidiskriminačného zákona potom normatívne upravujú niektoré procesno-právne špecifiká konania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania.

Podľa názoru ústavného súdu právna norma obsiahnutá v ustanovení § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona zabezpečuje v okolnostiach prerokúvaného prípadu sťažovateľovi právo domáhať sa ochrany svojho základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy prostredníctvom konania všeobecného súdu. Existuje teda iný súd, ktorý je oprávnený poskytovať ochranu sťažovateľovmu základnému právu na prístup k funkcii hlavného kontrolóra za rovnakých podmienok, a preto právomoc ústavného súdu na prerokovanie predloženej sťažnosti je v danom prípade vylúčená.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie uznesenia mestského zastupiteľstva, návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a návrh na náhradu trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010